

Arbeidsgruppe Nummer – referat fra 88. møte

18. november 2015

Fornebu – hos Telenor

Agenda

1. Orientering om innkalling, agenda og godkjent referat
2. Internasjonalt arbeid
3. Fellesfakturerte tjenester
4. Posisjonering av nødnummer fra mobiltelefon
5. Oppsummering fra møte med Nummeropplysningsforum
6. Effektivisering av tidsintervaller for portering
7. Pris for portering, status i bransjen
8. Eventuelt
  - Dato for neste møte
  - Agendapunkter for neste møte

Johannes Vallesverd ønsket velkommen på vegne av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom).

Sak 1: Orientering om innkalling, agenda og godkjent referat

Referat fra forrige møte er godkjent, sendt ut til distribusjonslisten på e-post og lagt ut på [Nkoms nettsider](#).

Nkom gikk gjennom referatet og punktene for oppfølging fra juni-møtet:

- Givernummerserien er tatt i bruk. Intelecom har brukt nummer fra givernummerserien for flere innsamlingsaksjoner, og det har fungert fint. Nkom pekte på at dette er nok et tegn på at arbeidet i Arbeidsgruppe Nummer er viktig og gir gode resultater.
- Hemmelig nummer. Det ble påpekt i møtet at det er sprik i markedet om hvordan hemmelig nummer blir praktisert. Presiseringen fra Nkom er et forsøk på å strømlinjeforme tjenesten. Det ble påpekt at det er noen punkter som muligens bør avklares, som blant annet hvem som faktisk skal varsles – er det abonnenten eller bruker som skal varsles, for eksempel ved bedriftsabonnement. Nkom er av den oppfatning at begge bør varsles i de tilfeller det er tvil.
- Bransjenorm for A-nummervisning. Nkom spurte deltakerne om bransjenormen blir brukt. Noen tilbydere gav tilbakemelding om at den brukes, for eksempel som referanse ved spørsmål.
- ENUM for SIP. Telenor har diskutert ENUM internt, men har kommet til at de ikke prioriterer dette nå. NextGenTel/Telio påpeker at det skjer mye internasjonalt på dette området og burde være interessant for Arbeidsgruppe Nummer.
Oppfølging: NextGenTel/Telio vil vurdere å arrangere temadag angående ENUM, kanskje i februar/mars 2016.
- Nødnummer over VoWifi: Nkom arrangerte som avtalt et møte med nødetater og tilbydere den 18. september 2015, med 24 deltakere, blant annet med Ofcom (Storbritannia). Møtet inkluderte temaer

som: status hos tilbyderne, demonstrasjon av hva nødetatene får opp på skjermene, presentasjon av Storbritannias AML-løsning m.m.

Sak 2: Internasjonalt arbeid

v/Nkom

WG NaN

Nkom orienterte om pågående arbeid innenfor Electronic Communications Committee (ECC). Nkom er aktive innenfor denne organisasjonen gjennom WG NaN (Working Group Numbering and Networks).

WG NaN avholdt sist møte i oktober i år, hvor følgende rapport ble vedtatt:

- ECC Report 238 – «3rd Party Access to Number Portability Data»

WG NaN sender en rapport og to anbefalinger på [høring](#) den 23. november 2015:

- ECC Report Evolution in CLI usage – decoupling of rights of use of numbers from service provision
- ECC Recommendation 3rd Party Access to Number Portability Data
- ECC Recommendation Extra-territorial use of E.164 numbers – High Level Principles of Assignment and Use

Tilbyderne ble sterkt oppfordret til å komme med høringsinnspill.

EU

Den regulatoriske rammen for Nkoms arbeid kommer fra EU, og nå skal hele direktivpakken revideres. Det pågår en stor høring, med frist til 7. desember 2015. Tilbyderne ble oppfordret til å komme med høringsinnspill.

Det finnes også en del info på Nkoms hjemmesider om [aktørmøtet](#) som Nkom arrangerte 5. november 2015. Her finnes presentasjoner, info om bakgrunn, tidslinje, lenker etc.

Sak 3: Fellesfakturerte tjenester

v/Banzai

Banzai er av den oppfatning at det er store mangler i hvordan fellesfakturerte tjenester reguleres, administreres og faktureres. Banzai mener det dreier seg om en administrativ ordning med uavklarte regler, hvor ingen er ansvarlige for at innholdsleverandørene driver med lovlige tjenester og det er tilbyder med slutt kunder som sitter med kredittrisiko. Banzai stilte spørsmålet om dette er rimelig.

Banzai har i høst opplevd uheldige hendelser med fellesfakturerte tjenester og ønsker å se på hva som kan gjøres. Et av tilfellene er at et nummer brukes til en tjeneste som Lotteritilsynet har kjent ulovlig, hvor en fyller opp spillekonto med kr 200,- hver gang en ringer. Banzai pekte på at det finnes regler for overtakserte tjenester på SMS, hvor det er en sperregrense på kr 5 000,-, men det finnes ikke tilsvarende på taletjenester.

Banzai stilte spørsmål ved at det ikke finnes noen oversikt over hvem som er innholdsleverandør på de ulike numrene. På SMS-numrene finnes det en [hjemmeside](#) hvor en kan spørre på enkeltnummer. De pekte også på at det i Sverige finnes fullstendig oversikt over nummer, hva slags tjeneste det er, innholdsleverandør og hvilken tilbyder som drifter nummeret. En mulighet er obligatorisk registreringsløsning. Et annet alternativ som ble nevnt var et relevant minstekrav til innholdsleverandørene å være oppført hos nummeropplysningstjenestene, slik at forbrukere og tilbydere kan finne kontaktopplysninger om nummeret. Flere tilbydere argumenterer med at en i NRDB kan se hvem som er tilbyder for et nummer, og at man kan kontakte ansvarlig tilbyder for å få informasjon. Nkom pekte på at det for sluttbruker kan det være veldig nyttig å ha et offentlig sted hvor en kan få informasjon.

Det ble foreslått i møtet å sette ned en faggruppe for å se på mulighetene for å lage en bransjenorm. CloudSupplier, Banzai, Intelcom og Nkom var interessert i å delta. Telenor og Teliasonera vil vurdere å delta.

Oppfølging: Nkom tar initiativ til første møte i en faggruppe, som skal komme med utkast til bransjenorm til neste møte i Arbeidsgruppe Nummer.

Sak 4: Posisjonering av nødanrop fra mobiltelefon

v/Johannes Vallesverd, Nkom

Posisjonering av nødanrop fra mobiltelefon var tema på møtet 18. september 2015 og i møter i Samordningsrådet for nødrelaterte problemstillinger, som ledes av Justisdepartementet. Vallesverd informerte kort om temaet. Det skjer mye spennende på dette området for tiden. Nkom har gitt innspill til nasjonal ekomplan, og blant forslagene er økt nøyaktighet og overføring av satellittbaserte posisjoningsdata, økt beredskap i NRDB, på sikt innføre mulighet for SMS-, bilde eller tekstformildning til nødetatene for hele befolkningen mv.. Flere av tilbyderne pekte på at det er viktig at nødetatene kan nyttiggjøre seg informasjonen de faktisk får, ellers kan mye av tilbydernes arbeid være nytteløst, og at dette bør komme tydelig frem i ekomplanen.

Registrering av sluttbrukere ble diskutert i Arbeidsgruppe Nummer. Nkom pekte på at det er effektivt samarbeid med NRDB angående feilprosent når det gjelder opprinnelsesmarkering. Nkom fulgte opp flere tilbydere angående rutiner for registrering av sluttbrukere, og har fremdeles oppfølgingspunkter mot én aktør. Tilbydere nevnte at der en tilbyder har en svakhet i registreringsrutinene vil det være mer misbruk og svindel. Etter hvert ser man at mobilen blir betalingsmiddel, som gjør det enda viktigere å ha strenge krav til registrering og identifikasjon.

Når det gjelder VoIP der en ikke har mobildekning er det et pågående arbeid i ETSI for å se på dette. Der en har tilgang til landmobilt nett er det nærliggende at anrop til nødetatene skal gå over dette, men det er utfordringer der man ikke har mobildekning.

NRDB viste til Nkoms prinsippdokument angående mVoIP fra desember 2014. Prinsippdokumentet legger opp til at bransjen må finne løsninger sammen med nødetatene og Nkom når det gjelder nødanrop

og opprinnelsesmarkering. Det ble i møtet bemerket at endringstakten hos nødetatene er lav, og at det er viktig å se på løsninger raskt.

Oppfølging: NRDB tar kontakt med Nkom for oppfølging, og vil være på agendaen på neste Arbeidsgruppe Nummer møte.

Nkom fortalte litt om arbeidet internasjonalt angående opprinnelsesmarkering. Det finnes mange alternative løsninger, som for eksempel app'er, A-GNSS og AML, og man står ved et veiskille. AML er en løsning for å forbedre nettverksbasert posisjonering, hvor det automatisk sendes en taus SMS hver gang en sluttbruker ringer nødetatene. Flere håndsettleverandører er med på laget og det er en interessant løsning. En utfordring er for nødansrop når en er i utlandet. Den automatiske nød-SMSen blir da sendt til hjemlandet. AML er implementert i Storbritannia som mottar mange posisjoneringsSMS fra briter som reiser utenlands og ringer nødnummer. Deltakerne på møtet var positive til AML.

Nkom presiserte at det ikke vil være krav om enten håndsettbasert eller nettverksbasert posisjonering, men begge. Informasjonen fra håndsettet og fra nettverket kan i noen tilfeller være ulik, og nødetatene er tydelige på at det er behov for begge. Det ble påpekt at det er veldig viktig at nødetatene er klar over de mange feilkilder ved posisjonering. Jo større krav til nøyaktighet, desto større sannsynlighet er det for at sluttbruker er utenfor det området som presenteres.

Oppfølging: Nkom følger opp med informasjon på neste møte i Arbeidsgruppe Nummer.

Sak 5: Oppsummering fra møte med Nummeropplysningsforum

Det ble informert kort fra møtet mellom Nummeropplysningsforum, tilbydere og Nkom i Oslo den 22. oktober 2015. Nummeropplysningsforumet ønsker kontakt og samarbeid med tilbyderne. For nummeropplysningsaktørene er det viktig at dataene er så korrekte som mulig. Utlevering av reserverte nummer er et av de store spørsmålene.

Nummeropplysningsforum ønsker å vaske lister mot NRDB slik at de vet om portering er grunnen til en slettemelding. NRDB informerte om at tilbyderne har tilgang til denne informasjonen, og at andre kan få tilgang til informasjon om enkeltnummer for blant annet rutingformål. Under dagens regime vil ikke nummeropplysningsaktører få tilgang. Det ble foreslått i møtet å se på en løsning hvor man markerer dersom en slettemelding blir sendt pga. portering.

Nkom påpekte at grensesnittet kan være modent for oppdatering. Det ble foreslått å sette ned en faggruppe som blant annet ser på grensesnittet og eventuelle andre utfordringer.

Nummeropplysningsforum informerte om at kommuner har krav til å få på plass varslingssystem på SMS før nyttår. Intelcom presiserte at det er geografisk varsling som er pålagt, hvor alle som er tilknyttet basestasjoner innen et visst område blir varslet. Intelcom har merket pågang etter pålegget om varsling for kommunene.

Nkom nevnte at det for noen år siden ble gjort et arbeid for å se på mulighetene for en sentral løsning for nummeropplysning, slik at tilbyderne kan levere til ett punkt og ikke til fire slik det er i dag. Ideen fikk støtte av flere på møtet.

Oppfølging: Nummeropplysningsforum inviterer til møte for å se på blant annet grensesnittet for utlevering av nummeropplysningsinformasjon. Invitasjon sendes til Nkom som videresender til distribusjonslisten for Arbeidsgruppe Nummer. Tilbyderne må sende videre til relevante ansatte i sin bedrift. Faggruppen rapporterer til neste møte i Arbeidsgruppe Nummer.

Sak 6: Effektivisering av tidsintervaller for portering

v/Bård Johannessen, NRDB

I oktober 2015 var det 161 624 bestillinger og endringsmeldinger. Kun 0,3 % av disse ble besvart for sent. NRDB bemerket at oktober ikke var en representativ måned, men hadde ekstraordinært høyt porteringsvolum.

Bestilt tid til iverksettelse, x virketimer	Andel av ordinære porteringer, 1.4-15.5.13	Andel av ordinære porteringer, mai 14	Andel av ordinære porteringer, oktober 14	Andel av ordinære porteringer, mai 15	Andel av ordinære porteringer, oktober 15	Andel av ordinære porteringer, apr.-aug. 15
$8 \leq x < 16$		16,7 %	59,5 %	17,7 %	11,2 %	19,9 %
$16^{**} \leq x < 24$	19,3 %	16,6 %	11,8 %	20,9 %	8,4 %	15,8 %
$24 \leq x < 32$	6,9 %	5,3 %	4,1 %	6,8 %	4,2 %	7,0 %
$32 \leq x < 40$	10,7 %	8,7 %	5,4 %	11,6 %	4,4 %	11,3 %
$40 \leq x < 48$	11,4 %	17,1 %	7,1 %	11,7 %	5,7 %	12,9 %
$48 \leq x < 56$	10,2 %	11,6 %	2,1 %	3,7 %	2,0 %	3,7 %
Sum $x < 56^{***}$	58,5 %	76,0 %	90,0 %	72,3 %	35,9 %	70,7 %
$x \geq 56^{***}$	41,5 %	24,0 %	10,0 %	27,7 %	64,1 %	29,3 %

*) 8 virketimer er fristen i fase 2.

**) 16 virketimer var fristen i fase 1

***) 56 virketimer tilsvarer 7 virkedager som var den opprinnelige fristen.

Etter at de nye tidene ble tatt i bruk har det variert veldig hvor mange som har tatt i bruk den kortest mulige tiden. Det er rundt 20 % som porterer hurtigst mulig, men ganske mange har det overhodet ikke travelt og bruker syv eller flere dager.

Det var diskusjon i møtet om mulige årsaker til tallene. Synspunkter som kom frem var blant annet at tallene viser at det er etterspørsel etter kortere porteringstider og at det nok er websalg og utsendelse av SIM-kort som er årsak til at det ikke er flere som porterer raskere.

Det var en diskusjon rundt winback i møtet, dvs. aktivitet for å beholde kunder etter at portering er bestilt. Det ble presisert at jo mindre vindu som er tilgjengelig for winback, desto mindre winback skjer.

Nkom viste til at winback er forbudt i rundt halvparten av de europeiske landene. Det var ikke særlig støtte for å forby winback i møtet, så det er behov for regulering dersom man ønsker å få bort winback.

Det ble tatt opp på møtet at informasjon om kontaktpunkter til tilbyderne på NRDB sine sider er ikke oppdatert.

Oppfølging: Tilbyderne oppfordres til å holde oversikt over kontaktpunkter på NRDB sine sider oppdatert. Nkom sender en oppfordring på mail.

Oppfølging: Nkom sender NRDBs presentasjon ut etter møtet.

Oppfølging: NRDB presenterer oppdaterte tall til neste møte i Arbeidsgruppe Nummer.

Sak 7: Pris for portering, status i bransjen

v/Johannes Vallesverd, Nkom

Pris for portering ble diskusjon på sist møte i Arbeidsgruppe Nummer. Nkom kom med en uttalelse med frist for implementering 1. oktober 2015. Det ble bekreftet i møtet at det ikke lenger faktureres mellom tilbyderne for portering. Nkom berømmet gruppen for godt samarbeid angående denne saken.

Sak 8: Eventuelt

Neste møte i Arbeidsgruppe Nummer:

Tentativ dato ble satt til torsdag 2. juni 2016. Møtet skal holdes hos Nkom i Lillesand.

Agendapunkter til neste møte:

- Fellesfakturerte tjenester
- Nummeropplysning
- NRDB-oppdatering
- Oppdatering angående nødalarmer og posisjonering
- Dato og agendapunkter for neste møte

Nkom oppfordret alle møtedeltakerne til å foreslå agendapunkter til neste møte.

Are Greibrokk, Telenor, annonserte at han går av med pensjon fra april 2016, og Nkom ønsket ham lykke til i pensjonisttilværelsen og takket for langt og godt samarbeid.

Deltakere

- Jørn Uldalen, Phonero
- Knut Oppegård, Banzai
- Pål Vegard, Banzai
- Ervin Wittner, Phonect
- Elin Sundvoll, Phonect

Nasjonal
kommunikasjons-
myndighet

- Harald Bakken, Intelecom
- Kristoffer Lundnes, Intelecom
- Ola Leonhard Lobenz Rørstad, TDC
- Bård Johannesen, NRDB/Infostrada
- Mattias Lindstedt, NRDB/Infostrada
- Vegard Tvedt, Teliasonera/NRDB
- Magne Lund, Teliasonera
- Agnar Grøneng, CloudSupplier
- Rolf Nersund, Telenor
- Bjørn Watvedt, Telenor
- Are Greibrokk, Telenor
- Per Thomsen, Easyconnect/Nummeropplysningsforum
- Sven Skrivervik, NextGenTel/Telio
- Bjarte S. Storli, Nkom
- Johannes Vallesverd, Nkom
- Hege Johnson, Nkom